

XVII. Herziening van Boek I, Titel 3, van het Wetboek van Koophandel, en transitoire wet op de naamlooze vennootschappen.

(Kon. boodschap. — Ontwerp van wet betrekkelijk Boek I, Titel 3.)

XVII. Herziening van Boek I, Titel 3, van het Wetboek van Koophandel, en transitoire wet op de naamlooze vennootschappen.

1. KONINKLIJKE BOODSCHAP, ingekomen in de zitting van 6 April 1835.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Wij bieden hiernevens aan U Edel Mogenden aan een nieuw ontwerp van wet, houdende herziening van den *derden* Titel des *eersten* Boeks van het Wetboek van Koophandel.

De daarin gebragte wijzigingen zijn het gevolg der raadplegingen van U Edel Mogenden over het in de vorige zitting ingeleverd ontwerp.

Het is Ons doelmatig voorgekomen, dat het, bij de herziening van dien Titel, aangenomen beginsel ten aanzien der naamlooze vennootschappen reeds vóór de invoering der nationale wetgeving aanvankelijk kunne worden toegepast, en daartoe strekt het ontwerp van transitoire wet, hetwelk insgelijks bij dezen aan U Edel Mogenden wordt overgelegd.

De twee ontwerpen zijn vergezeld van eene memorie tot toelichting der daarbij voorgedragene bepalingen, dewelke Wij Ons vleijen dat de goedkeuring van Uwe Vergadering zullen wegdragen.

En hiermede bevelen Wij U, Edel Mogende Heeren, in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 1sten April 1835.

WILLEM.

Aan
de Tweede Kamer der
Staten-Generaal.

2. ONTWERP VAN WET *betrekkelijk* Boek I, Titel 3.

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben de doelmatigheid, om de reeds aangenomen Wetboeken, mitsgaders de wet op de organisatie der regterlijke magt en het beleid der justitie, te herzien en in overeenstemming te brengen met de belangen der oude Nederlandsche provinciën;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, dat, met intrekking van art. 15 tot en met art. 41 van het eerste Boek van het Wetboek van Koophandel, de derde Titel van dat Boek zal luiden als volgt:

DERDE TITEL.

Van vennootschap of maatschappij van koophandel.

Art. 1.

De wet erkent drie soorten van vennootschappen van koophandel:
de vennootschap onder eene firma;
de vennootschap bij wijze van geldschieting, anders *compagnieschap* en *commandite* genaamd;
de naamlooze vennootschap.

Art. 2.

De verbindtenissen van vennootschap worden geregeerd door de overeenkomsten der partijen, door de bijzondere wetten van den koophandel en door het burgerlijk regt.

Art. 3.

De vennootschap onder eene firma is diegene, welke twee of meer personen aangaan, ten einde onder eene gemeenschappelijke benaming koophandel te drijven.

Art. 4.

Elk der vennoten, die daarvan niet is uitgesloten, is bevoegd ten name der vennootschap te handelen, gelden uit te geven en te ontvangen, en de vennootschap aan derden en derden aan de vennootschap te verbinden.

Handelingen, welke niet tot de vennootschap betrekkelijk zijn of tot welke de vennoten volgens de overeenkomst onbevoegd zijn, worden onder deze bepaling niet begrepen.

Art. 5.

In vennootschappen onder eene firma is elk der vennoten, wegens de verbindtenissen der vennootschap, hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk.

Art. 6.

De vennootschap bij wijze van geldschieting, anders *en commandite* genaamd, wordt aangegaan tusschen een persoon, of tusschen meerdere hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten, en een of meer andere personen als geldschieters.

Eene vennootschap kan alzoo te gelijker tijd zijn eene vennootschap onder eene firma ten aanzien van de vennoten onder de firma, en eene vennootschap bij wijze van geldschieting ten aanzien van den geldschieder.

Art. 7.

Behoudens de uitzondering, in het tweede lid van art. 23 voorkomende, mag de naam van den vennoot bij wijze van geldschieting in de firma niet worden gebezigd.

Deze vennoot mag geene daad van beheer verrigten of tot de zaken van de vennootschap gebruikt worden, zelfs niet uit kracht eener volmagt.

Hij draagt niet verder in de schade dan ten beloope der gelden, welke hij in de vennootschap heeft ingebracht of heeft moeten inbrengen, zonder dat hij immer tot teruggave van genotene winsten verplicht zij.

Art. 8.

De vennoot bij wijze van geldschieting, die de bepalingen van het eerste of van het tweede lid van het vorig artikel overtreedt, is wegens alle de schulden en verbindtenissen van de vennootschap hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk.

Art. 9.

De naamlooze vennootschap heeft geene firma, noch draagt den naam van een of meer der vennoten, maar zij ontleent hare benaming alleen van het voorwerp harer onderneming.

Dezelve kan niet bestaan dan met bewilliging van den Koning en na goedkeuring der akte harer oprigting. Die goedkeuring wordt bij elke verandering in de voorwaarden of bij verlenging der vennootschap vereischt.

Art. 10.

Het kapitaal der naamlooze vennootschap wordt verdeeld in actiën of aandelen, op naam of aan toonder.

XVII. *Herziening van Boek I, Titel 3, van het Wetboek van Koophandel, en transitoire wet op de naamloze vennootschappen.*

(Ontwerp van wet betreffende Boek I, Titel 3.)

De wijze, op welke de actiën of aandelen op naam aan anderen worden overgedragen, kan in de akte der vennootschap worden bepaald.

Echter moet de overdracht van aandelen op naam aan de bestuurders worden beteekend door dengene, die den afstand doet, en door den verkrijger, ten ware de overdracht geschiede door eene verklaring, in de boeken der maatschappij ingeschreven en door of van wege beiden geteekend.

Art. 11.

De deelgenooten of houders der actiën of aandelen kunnen niet meer verliezen dan het beloop van dezelve.

Art. 12.

De naamloze vennootschap wordt beheerd door daartoe aangestelde, herroepelijke bestuurders, hetzij deelgenooten of vreemden, loontrekkende of voor niet arbeidende, met of zonder toezigt van commissarissen.

Art. 13.

Die bestuurders zijn niet verder verantwoordelijk dan wegens de uitvoering van den last, dien zij ontvangen hebben.

Zij worden ter zake van hun beheer, uit kracht van de verbindtenissen der maatschappij, aan derden niet persoonlijk verbonden.

Indien zij echter de bepalingen, bij de akte van oprichting gemaakt, of de nadere veranderingen en wijzigingen in dezelve niet nakomen of overtreden, zijn zij voor de aangegane verbindtenissen hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk.

Art. 14.

Alle vennootschappen van koophandel moeten worden aangegaan bij authentieke of bij onderhandsche akten, zonder dat het gemis eener akte aan derden kan worden tegengeworpen.

Art. 15.

De vennoten onder eene firma en de bestuurders van naamloze maatschappijen zijn verplicht de akte in de daartoe bestemde registers te doen inschrijven ter griffie van de arrondissements-regtbank in de plaats of plaatsen, waar de maatschappij is gevestigd, of, bij ontstentenis van dien, ter griffie van den kantonregter.

Het koninklijk besluit, waarbij de oprichting eener naamloze maatschappij en hare statuten worden goedgekeurd, moet insgelijks worden ingeschreven.

Art. 16.

Het staat echter aan de vennoten onder eene firma vrij, om de akte slechts bij uittreksel te doen inschrijven, mits dat uittreksel in authentiek vorm vervat zij.

Art. 17.

Een iegelijk kan de ingeschrevene akte of derzelve uittreksels inzien en daarvan, te zijnen koste, afschrift bekomen.

Art. 18.

Het uittreksel, bij art. 16 vermeld, moet inhouden:

1°. den naam, voornaam, het beroep en de woonplaats der vennoten onder de firma;

2°. de opgave der firma, met aanduiding of de maatschappij is algemeen, dan wel of zij zich tot eenigen bijzonderen tak van koophandel bepaalt, en, in het laatste geval, met aanduiding van dien bijzonderen tak;

3°. de aanwijzing der vennoten, die van de teekening der firma zijn uitgesloten;

4°. het tijdstip, waarop de vennootschap begint en zal moeten eindigen;

5°. en voorts in het algemeen zoodanige gedeelten der overeen-

komst, welke ter bepaling van de regten van derden omtrent de vennoten moeten dienen.

Art. 19.

De inschrijving zal moeten worden gedagteekend op den dag, op welchen de akte of het uittreksel ter griffie gebracht is.

Art. 20.

De vennoten en de bestuurders van naamloze maatschappijen zijn daarenboven verplicht om de akte, zoodanig als dezelve op de openbare registers is ingeschreven, te doen bekend maken, zoowel in het officieel dagblad als in een der nieuwspapieren der plaats of plaatsen, alwaar de vennootschap gevestigd is, en, bij gebreke van zoodanig nieuwspapier, in dat eener naburige plaats.

Art. 21.

Zoolang die inschrijving en de bekendmaking niet is geschied, zal de vennootschap onder eene firma, ten aanzien van derden, worden aangemerkt als algemeen voor alle handelszaken; als aangegaan voor eenen onbepaalden tijd, en als geen der vennoten uitsluitende van het regt om voor de firma te handelen en te teekenen.

Na de inschrijving en bekendmaking werken alleen tegen derden zoodanige bepalingen, welke daarbij zijn openbaar gemaakt.

Art. 22.

De bestuurders eener naamloze maatschappij zullen, zoolang de bij vroegere artikelen bevolene inschrijving en bekendmaking in die openbare nieuwspapieren niet is gedaan, door hunne handelingen persoonlijk, en elk hoofdelijk voor het geheel, aan derden verbonden zijn.

Hetzelfde is toepasselijk op het geval, indien zij nalaten, om de veranderingen in de statuten of de verlenging der maatschappij, na den tijd bij de akte bepaald, mitsgaders de koninklijke goedkeuring van een of ander, op gelijke wijze te doen inschrijven en bekend te maken.

Art. 23.

De firma van eene ontbondene vennootschap kan, hetzij uit kracht der overeenkomst, hetzij indien de gewezen vennoot, wiens naam in de firma voorkwam, daarin uitdrukkelijk toestemt of, bij overlijden, deszelfs erfgenamen zich niet daartegen verzetten, door een of meer personen worden aangehouden, welke, ten blijke daarvan, eene akte moeten uitbrengen en dezelve doen inschrijven en in de nieuwspapieren doen bekend maken, op den voet en wijze als bij art. 15 en volgende is bepaald en op de straffen bij art. 21 vermeld.

De bepaling van het eerste lid van art. 7 is niet toepasselijk, indien de afgetredene van vennoot onder eene firma vennoot bij wijze van geldschieting is geworden.

Art. 24.

De ontbinding eener vennootschap vóór den tijd, bij de overeenkomst bepaald, of door afstand of opzegging tot stand gebragt, derzelve verlenging na verloop van het bepaalde tijdstip, mitsgaders alle veranderingen, in de oorspronkelijke overeenkomst gemaakt, welke derden aangaan, zijn aan de voormelde inschrijving en bekendmaking in de openbare nieuwspapieren onderworpen.

Het nalaten daarvan heeft ten gevolge, dat de ontbinding, afstand, opzegging of verandering niet tegen derden werken.

Bij verzuim van inschrijving en bekendmaking, in geval van verlenging der vennootschap, zijn de bepalingen van artt. 21 en 22 toepasselijk.

Art. 25.

Bij de ontbinding der vennootschap zullen de vennoten, die het regt van beheer hebben gehad, de zaken der gewezen vennootschap moeten vereffenen in naam van dezelfde firma, tenzij bij de overeenkomst anders ware bepaald of de gezamenlijke vennoten (die bij wijze van geldschieting niet daaronder begrepen) hoofdelijk en bij meerderheid van stemmen eenen anderen vereffenaar hadden benoemd.

Indien de stemmen staken, zal het geschil door de arrondissements-regtbank worden beslist.

XVII. Herziening van Boek I, Titel 3, van het Wetboek van Koophandel, en transitoire wet op de naamlooze vennootschappen.

(Ontwerpen van wet. — Memorie van toelichting.)

Art. 26.

Indien de staat der kas van de ontbondene vennootschap niet toereikt om de opeisbare schulden te betalen, zullen zij, die met de vereffening belast zijn, de benodigde penningen kunnen vorderen, welke door elk der vennoten, voor zijn aandeel in de vennootschap, zullen moeten worden ingebracht.

Art. 27.

De gelden, die gedurende de vereffening uit de kas der vennootschap kunnen gemist worden, zullen voorloopig worden verdeeld.

Art. 28.

Na de vereffening en scheiding zullen, indien daaromtrent niets is overeengekomen, de boeken en papieren, tot de gescheidene vennootschap behoord hebbende, blijven berusten onder dien vennoot, welke daartoe bij meerderheid van stemmen of, bij staking, door de arrondissements-regtbank verkozen wordt; behoudens aan de vennoten of hunne erfgenamen den vrijen toegang tot dezelve.

Art. 29.

Behalve de drie soorten van vennootschap, hierboven gemeld, erkent de wet ook handelingen voor gemeene rekening.

Art. 30.

Deze handelingen zijn betrekkelijk tot eene of meer bijzondere of bepaalde handels-ondernemingen; zij hebben plaats omtrent zulke voorwerpen en onder zoodanige voorwaarden, als tusschen de deelgenooten is overeengekomen.

Zij vereischen geene schriftelijke akte en zijn niet onderworpen aan de verdere formaliteiten en bepalingen, ten aanzien van vennootschap voorgeschreven.

Zij geven aan derden geene regtsvordering, dan tegen dengene der deelgenooten, met wien die derden gehandeld hebben.

Lasten en bevelen, enz.

3. ONTWERP VAN WET op de naamlooze vennootschappen.

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat bij de wet van

houdende de herziening van den derden Titel des eersten Boeks van het Wetboek van Koophandel, ten aanzien der naamlooze vennootschappen, het beginsel is aangenomen, „dat derzelver bestuurders ten aanzien van derden hoofdelijk en voor het geheel zullen verbonden zijn, indien zij de bepalingen, bij de akte van oprigting gemaakt, of de nadere veranderingen en wijzigingen, in dezelve door Ons goedgekeurd, niet nakomen of overtreden;”

Dat uit dat beginsel volgt, dat, de regtbanken bevoegd zijnde over voorkomende geschillen van dien aard te oordeelen, Wij Ons gerustelijk kunnen ontslaan van de zorg, om op de nakoming der statuten, in het belang van derden, toezigt te houden of te dier oorzaak de intrekking Onzer verleende goedkeuring te bedreigen of te doen volgen;

Dat het doelmatig kan worden geacht, om dat beginsel vóór de invoering der nationale wetgeving reeds aanvankelijk toe te passen, zoowel op de naamlooze vennootschappen, welke vóór dat tijdstip mogten worden opgericht, als op de reeds bestaande, indien laatstgemelde zulks mogten verlangen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan hetgeen volgt:

Art. 1.

De bestuurders van alle naamlooze vennootschappen, welke na de afkondiging dezer wet tot op het tijdstip van de invoering der Nationale wetgeving zullen worden opgericht, zijn ten aanzien van derden hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk, indien zij de bepalingen en voorwaarden, bij de akte van oprigting gemaakt of

ook nader onder Onze goedkeuring mogten gemaakt worden, niet nakomen of verwaarloozen.

Art. 2.

Alle sedert de invoering der Fransche wetgeving opgerigte en nog bestaande naamlooze vennootschappen, welke aan de aansprakelijkheid, bij het vorig artikel vermeld, de voorkeur mogten geven boven het toezigt, dat Wij Ons bij de goedkeuring harer statuten en bij Ons besluit van 1 December 1833 (*Staatsblad* n°. 60) in het belang van derden hebben voorbehouden, zullen zich van dat toezigt, mitsgaders van de daaruit volgens dat besluit voortvloeiende verplichtingen, kunnen ontslaan door de inzending van eene notariële akte van verklaring, houdende dat zij de hoofdelijke aansprakelijkheid harer bestuurders, overeenkomstig hetgeen bij art. 1 is vastgesteld, aannemen.

Art. 3.

De in het vorig artikel vermelde verklaring zal aan het Departement van Buitenlandsche zaken (administratie voor de Nationale Nijverheid) worden ingezonden, doch niet vroeger van kracht zijn, dan nadat dezelve door de zorg der naamlooze maatschappij zal zijn overgeschreven ter griffie van de regtbank van koophandel, onder welker regtsgebied zoodanige naamlooze vennootschappen zijn gevestigd, en geplaatst, zoowel in de Nederlandsche Staatscourant als in een dagblad der gemeente of, bij gebreke van zoodanig dagblad, in dat eener naburige plaats.

Lasten en bevelen, enz.

1. MEMORIE VAN TOELICHTING.

De nadere wijzigingen, in dit ontwerp van wet gebragt, zijn het gevolg der raadplegingen van Hun Edel Mogenden over het in de vorige zitting ingeleverd ontwerp en schijnen over het algemeen geene nadere toelichting te vereischen.

Het eenige punt, dat eene opzettelijke ontwikkeling verdient, is dat der naamlooze maatschappijen, namelijk, of en in hoeverre tot derzelver oprigting eene koninklijke bewilliging en de goedkeuring harer statuten vereischt wordt en of, na die bewilliging en goedkeuring, het belang van derden medebrengt, dat de Regering opzigt houde over de handelingen dier vennootschappen, en of zij, zulks vereischt wordende, die bewilliging behoort te kunnen intrekken.

Bij de suppletoire memorie van toelichting dienaangaande, gedurende een vroeger reces van de Staten-Generaal aan de leden der Vergadering medegedeeld, is deze stof als het ware uitgeput, en men had zich gevleid daardoor een ieder te hebben overtuigd, dat de Hooge Regering waarlijk de gevaarlijke proef niet mogt wagen om, door die soort van vennootschappen buiten alle toezigt te plaatsen, de belangen van duizenden ingezetenen, zoo handeldrijvende als niet handeldrijvende, onverzorgd te laten; eene proef, welke te meer gevaarlijk moest worden geacht, daar de ondervinding had geleerd, dat gedurende eene reeks van 22 jaren de bestaande heilzame wettelijke verordeningen aangaande naamlooze maatschappijen geene belemmering hadden toegebragt aan derzelver oprigting, welker aantal, vooral *sinds de laatste jaren*, merklijk is aangegroeid en nog dagelijks toeneemt; terwijl de plotselinge verandering van stelsel op dat stuk niet te berekenen onheilen en rampen zoude kunnen na zich slepen en aan vreemde fortuinzoekers (die in het grootste en verlichtste gedeelte der wereld, als daar is: in *Engeland, Frankrijk, Noord-Amerika, Duitschland, Napels*, enz. belemmerd zijn in de oprigting van soortgelijke vereenigingen, zonder toelating der hoogere staatkundige magt) de gelegenheid zoude verschaffen, om de goede trouw der Nederlandsche ingezetenen te misbruiken en dezelve op eene gevoelige wijze te benadeelen.

Daarbij komt de overweging, dat, daargelaten het belang der vennoten en der derden, die met de maatschappij handelen, onder den schijn, vorm en gedaante van naamlooze vennootschappen inrigtingen zouden kunnen worden tot stand gebragt, hoogst gevaarlijk voor den Staat en voor het openbaar crediet en welker doel en strekking zelfs niet zoodanig *a priori* kan worden berekend of vooruit gezien, dat zij *bij wege van uitzondering* aan het toezigt der Regering zouden kunnen worden onderworpen; trouwens de processen-verbaal der Afdeelingen hebben het bewijs opgeleverd, dat zelfs de geachte leden der Vergadering, die zich tegen de koninklijke goedkeuring hebben verklaard, niet hebben kunnen noch willen ontveinzen, dat naamlooze maatschappijen, tot zekere